

Labā ziņa

Viesosies ciemiņi no Zviedrijas

Ceturtdien Tilžas vidusskolas Vectilžas filiālē gaidīs ciemiņus ar humānās palīdzības sūtījumu: sadraudzības skolas un organizācijas "No sirds uz sirdi" pārstāvjus no Zviedrijas. Skolēni ciemiņiem sagatavojuši koncertu, būs arī prezentācija par skolu, taureņu gatavošanas meistardarbnīca, ekskursija pa skolu un kopīgas pusdienas.

Slikta ziņa

Ceļi atgādina kara lauku

Katru dienu redakcijā vērsas lasītāji, kuri ir nemierā ar ceļu un ielu stāvokli visā bijušajā Balvu rajona teritorijā. Piemēram, balvenieši sūdzas, ka greideris nav redzēts Rūpniecības, Ķiršu, Celtnieku, Pilsoņu un citās ielās. Balvu pašvaldības Saimnieciskās pārvaldes komūnālinženieris Jānis Laicāns paskaidroja, ka jau šonedēļ, ja nepieņems laika apstākļi, uzsāks greiderēšanas darbus. Savukārt asfalta bedres lāpīs tad, kad Latvijā sāks ražot bitumena emulsiju.

Interesanta ziņa

Mudina īstenot sapni

30.aprīli ceturto reizi Latvijā notiks vides sakopšanas akcija "Lielā Talka", kas aicina ikvienu iedzīvotāju piedalīties savas zemes attīrīšanā no atkritumiem un arī labiekārtošanā. Valsts prezidents Valdis Zatlers aicina kopīgi īstenot Latvijas "Lielās Talkas" mērķi - līdz 2018.gadam, Latvijas 100.dzimšanas dienai, padarīt valsti par tīrāko un sakoptāko vietu pasaules kartē - dot iespēju dabai atveseļoties, attīrot to no atkritumiem, kā arī mudināt iedzīvotājus pašiem labiekārtot un rūpēties par vidi sev apkārt.

Nepalaid garām

Var saņemt veidlapas

Ziemeļaustrumu reģionālā lauksaimniecības pārvalde informē, ka līdz 21.aprīlim (ieskaitot) Balvos, Brīvības ielā 46a, 2.stāvā var saņemt platību pieteikumu veidlapas, lauku bloku kartes un informāciju par platību maksājumu saņemšanu 2011.gadā.

Apskata derīguma termiņus. Rugāju novada Sociālā dienesta vadītāja Anita Everte pārliecinās, ka saņemto pārtikas produktu realizācijas termiņš nav beidzies, tie derīgi līdz rudenim.

Priecīgi par atbalstu

Aizvadītajā ceturtdienā Rugāju novada Sociālais dienests saņēma 660 Sarkanā krusta pārtikas pakas.

Sociālā dienesta vadītāja Anita Everte stāsta, ka par pārtikas pakām no iedzīvotājiem bija liela interese: "Pagājušajā gadā pakas saņēmām katru mēnesi, bet šogad pirmo reizi tikai aprīlī. Novada iedzīvotāji bieži vien apjautājās, kad varēs saņemt pārtikas pakas. Tagad varam viņus iepriecināt." Divās dienās tās saņēma 35 trūcīgās un maznodrošinātās ģimenes. Par paku saturu A.Everte stāsta: "Salīdzinot ar aizvadīto gadu, to saturs ir nedaudz pamainīts. Tagad iedzīvotāji saņem 1 litru piena (2%), 1 kg kviešu miltu augstākā labuma, 1 kg četrgraudu pārslu, 0,5 kg ātri pagatavojamo auzu pārslu, 1 kg miežu putraimu un 100 g sausā vājpiena. Viens cilvēks mēnesī saņem vienu pārtikas paku, bet, piemēram, piecu cilvēku ģimene - 5 pakas. Tas ir atbalsts ģimenēm, kas nonākušas trūkumā. Domāju, ka jābūt pateicīgiem par šo dāvāto iespēju." Iedzīvotājus, saņemot pakas, bieži vien interesē, vai tajās ir piens, jo laukos dzīvojošiem cilvēkiem ne visiem ir iespēja turēt govīs.

Lazdukalna pagasta sociālā darbiniece Anita Gavare zina teikt, ka vairāki trūcīgie iedzīvotāji pārtikas pakās vēlētos redzēt arī makaronus. "Par pienu interesējas tie, kuri netur govīs. Bet kopumā par sagādāto atbalstu visi ir priecīgi. Pagaidām pakas saņem tikai trūcīgās personas, bet, ja paliks pāri, tad dalīsim arī maznodrošinātām personām," stāsta A.Gavare. Lazdukalnā divās dienās pārtikas pakas izdalītas 27 trūcīgām ģimenēm, bet kopā atvestas 268 pakas. Vai iedzīvotāji, atnākot pie sociālā darbinieka, dalās savās rūpēs un raizēs? A.Everte atzīst, ka stāsta gan, bet pārsvarā tajās reizēs, kad nāk rakstīt dažādus iesniegumus, piemēram, par trūcīgas personas statusa un pabalstu piešķiršanu. Ir daļa iedzīvotāju, kuri atnāk tikai parunāties. Tad viņi par savām nebūšanām pie sociālā darbinieka var runāt stundām ilgi. Bet, nākot pēc pārtikas pakām, cilvēki ir steidzīgāki, jo bieži vien ir sarunāts transports. Dažkārt cilvēki nesaprot, kāpēc iepriekšējā gadā viņiem izsniedza elektrības kartes, bet šogad nē. Kā skaidro A.Everte, tas ir vienreizējs atbalsts trūcīgām un maznodrošinātām personām, un pagaidām nav dots rīkojums, ka šīs kartes vēlreiz drīkst dot tiem, kuri tās jau ir saņēmuši.

A.Socka

Nākamajā
adugunī

- **Slimība ārā, veselība iekšā!**
Sagaidām Pūpolu svētdienu
- **Kad matos aužas sirmums**
Ieklausāties dzīves pieredzē

Deju skatē
sevi pierāda
četrpadsmit
kolektīvi.

4. lpp.

"Egles"
Luksemburgā
satiekas ar
"Dzērvēm".

11. lpp.

Kā vērtējat faktu, ka pavisam drīz Centrālā vēlēšanu komisija izsludinās parakstu vākšanu par izglītību valsts valodā?

Viedokļi

Saprātīgie referendumos nepiedalīsies

INĀRA DUNDURE, Biznesa augstskolas "Turība" pasniedzēja

Pirmajā brīdī varētu šķist, ka referenduma ideja būtu atbalstāma. Galu galā pagājuši 20 gadi kopš neatkarības atjaunošanas, latviešu valodas pozīcijas ne tuvu nav valsts valodas cienīgas un turklāt vēl pasliktinās, daļā sabiedrības vērojama arī pieaugoša nelojalitāte pret valsti. Varbūt izglītības sistēmas valodu sašķeltības novēršana būs brīnumlīdzeklis šo un citu nevēlamu parādību pārvarēšanai? Taču tā nav. **Latvijas problēmu cēlonis nav valsts valodas neprasme, bet valsts valodas (ne)lietošana.** Valstī pastāv bilingvālā izglītība mazākumtautību skolās, kas nozīmē, ka latviešu valodu izmanto, apgūstot vairākus mācību priekšmetus. Kopš 2004.gada priekšmetu mā-

cībā ieviesa normu: 60% priekšmetu apgūst latviešu valodā un 40% - mazākumtautības valodā (poļu, krievu, lietuviešu, igauņu, čigānu u.t.t.). Bez tam pamatskolas vai vidusskolas beidzēji kārto centralizēto eksāmenu latviešu valodā. Līdz ar to latviešu valodas apguve ir nodrošināta.

Cits jautājums – vai to lieto, vai ievēro likumu "Par valsts valodas lietošanu"? Ieviešot normu, ka izglītība ir tikai latviešu valodā, nebūtu iespējama bilingvālā izglītība arī latviešu skolās. Latvijas iedzīvotājiem ir jābūt konkurētspējīgiem vismaz Eiropas telpā, bet tas nav iespējams bez labām svešvalodu zināšanām. Bilingvālās valodas likums tādas iespējas dod. Kāpēc padarīt Latvijas jauniešus nekonkurētspējīgus? Atcerēsimies arī, ka dzimtā valoda ir izšķirīga personības veidošanā. Kā juties 7-gadīgs bērns skolā, kuram dzimtā valoda ir poļu, krievu, lietuviešu u.t.t. Zinātniski pierādīts, bērnam jānodrošina akadēmiskā izglītība dzimtajā valodā kaut vai līdz 12 gadu vecumam. Varam kopš dzimšanas pievienot citas valodas, mācīt tās paralēli, bet dzimtās valodas loma ir nepārvērtējama intelekta attīstībā. Sabiedrībai vajag ne tikai latviski runājošus, bet arī intelektuāli attīstītus pilsoņus.

Atcerēsimies, ka mazākumtautību izglītība nav tikai krievu valodā. Ir arī 6 poļu skolas, lietuviešu, igauņu, ukraiņu, ebreju u.c. skolas. Daudzas no tām atbalsta arī attiecīgās valstis un kopienas. Labs piemērs: Poļu ģimnāzija Rēzeknē, kas regulāri saņem atbalstu no Polijas valsts. Un ir arī tiesiskās paļāvības princips un

valdības - Izglītības ministru (Kārlis Šadurskis un Ina Druviete) savulaik dotais vārds, ka netiks mainīta mazākumtautību izglītības sistēma.

Uzskatu, ka ir jāveido saskaņa, nevis jauni pretestības izaicinājumi. Izglītības lietas ir ārkārtīgi jutīgas. Atcerēsimies 2004. gadu, kad labi domātās pārmaiņas izglītības sistēmā izvērtās organizētu protestu sistēmā. Konfrontācija nav vajadzīga. To izmanto radikāli noskaņotie politiķi, kuri tādā veidā cenšas apliecināties un iegūt sev vēlēšanu elektorātu.

Sabiedrība taču nav viendabīga. Politiskais spektrs ir ļoti plašs, sākot no labēji radikāli noskaņotiem līdz pat kreisi radikāli noskaņotiem. Rezultātā kā atbildes gājiens VL/ TB/ LNNK aktivitātēm sekoja Jevģeņija Osipova un Vladimira Lindermaņa paziņojums par referendumu rīkošanu par krievu valodu kā otrā oficiālu valsts valodu, un ir uzsākta parakstu vākšana. Līdz vasarai tas draud izvērsties divos referendumos, kas abi ir lemti neveiksmei. Analizējot vēlēšanu aktivitāti, redzam, ka šobrīd Latvijā ir ap 1,5 miljoniem vēlēšanu. Būtu jāsavāc vairāk nekā 765000 balsu "par". Salīdzinājumam: 10. Saeimas vēlēšanās piedalījās 967 162 vēlētieji. Pie līdzīgas aktivitātes par šīm iniciatīvām būtu jānobalso vairāk nekā 80% balsotāju, kas, protams, ir nereāli. Visi saprātīgi domājošie Latvijas pilsoņi referendumos vienkārši nepiedalīsies. Un cik saprātīgi tērēt nodokļu maksātāju naudu (apmēram 4-5 milj. latu) referendumu rīkošanai? Varbūt labāk to ieguldīt talantīgo Latvijas jauniešu izglītībā un sabiedrības integrācijā?

Fakti

- Centrālā vēlēšanu komisija (CVK) pirmdien izsludināja parakstu vākšanu likumprojekta "Grozījumi Latvijas Republikas Satversmē" ierosināšanai. Parakstu vākšana notiks no šā gada 11.maija līdz 9.jūnijam.
- Apkopojot un pārbaudot iesniegtos parakstus, CVK konstatēja, ka par Satversmes grozījumu ierosināšanu ir parakstījušies 10140 balsstiesīgi pilsoņi. Vienlaikus par nelīdzskaitāmiem CVK atzina 52 personu parakstus. 44 paraksti nebija līdzskaitāmi, jo vēlētieji bija parakstījušies divas reizes, septiņos gadījumos parakstītāji nebija identificējami ledzīvotāju reģistrā, bet vienā gadījumā parakstītājam nebija balsstiesību.
- Saskaņā ar likumu "Par tautas nobalsošanu un likumu ierosināšanu", parakstu vākšanas vietas Latvijā noteiks pašvaldības. Parakstu vākšanas vietas iekārtos katrā republikas pilsētā vai novadā ar tādu aprēķinu, lai uz 10 000 vēlētajiem būtu vismaz viena parakstu vākšanas vieta.
- Piedalīties parakstu vākšanā varēs balsstiesīgie Latvijas pilsoņi, kuri parakstīšanās brīdī būs sasnieguši vismaz 18 gadu vecumu. Lai piedalītos parakstu vākšanā, vēlētajam nepieciešama derīga Latvijas pilsoņa pase.
- Likumprojektu "Grozījumi Latvijas Republikas Satversmē" iesniegs Saeimā, ja to atbalstīs ne mazāk kā viena desmitā daļa no pēdējās Saeimas vēlēšanās balsstiesīgo pilsoņu skaita jeb vismaz 153 232 vēlētieji. Ja Saeima vēlēšanu iesniegto Satversmes grozījumu projektu pieņems bez satura labojumiem, tas stāsies spēkā. Ja Saeima to noraidīs vai grozīs, būs jāriko tautas nobalsošana.
- Parakstu vākšanai nodotais likumprojekts paredz grozīt Satversmes 112.pantu, papildinot to ar nosacījumu, ka "valsts nodrošina iespēju bez maksas iegūt pamatzglītību un vidējo izglītību valsts valodā", kā arī ierosina pārejas noteikumu, nosakot, ka "ar 2012.gada 1.septembri visās valsts un pašvaldību izglītības iestādēs, sākot ar pirmo klasi, mācības notiek valsts valodā".

Nebūsim ne mongoļi, ne tatāri

IVANS BARANOVS, Balvu novada deputāts, sociāldemokrātiskās partijas "Saskaņa" Balvu nodaļas priekšsēdētājs

Jau sākotnēji neesmu atbalstījis un nekad neatbalstīšu parakstu vākšanu par mācībām skolās tikai latviešu valodā. Latvijā ir aptuveni 40% krievu valodā runājošo pilsoņu un nepilsoņu, kuri strādā dažādās jomās, maksā nodokļus. Viennozīmīgi jautājums, kurā skolā bērni un mazbērni mācīsies, ir šo cilvēku izvēle. Tā tam arī jābūt! Nevienam nedrīkst viņiem liegt izvēles iespējas, ja mēs patiešām dzīvojam demokrātiskā valstī. Vēl saprastu, ja Latvijā krievu valodā runājošo skaits būtu 2-3%. Piemēram, Šveicē dzīvo vairāku tautību cilvēki, un tur ir 4 oficiālās valsts valodas. Cilvēki ir ļoti aizskarti, ka šobrīd, kad ekonomika klibo, par jautājumu numur viens izvērta valoda. Vai visiem tagad jāpakļaujas radikāli noskaņotiem nacionālistiem? Šī problēma nav akūta, jo vēsturiski ilgi Latvijā dzīvo krievi - ar to ir jāreķinās. Padomju laikos krievu valoda bija valsts valoda. Pateicoties tam, ieradās cittautieši, kuri cēla valsti

kopā ar latviešiem. Ne velti Latvija tolaik bija viena no attīstītākajām un bagātākajām valstīm PSRS. Zinu, ko saku, jo mani vecāki dzīvo 5 kilometru attālumā no Krievijas. Pārzinu situāciju gan tur, gan šeit. Protams, aizvairo šī jautājuma *cilvēšana*. Jau pagājušā gadsimta 90-tajos gados daudzi aizbrauca no Latvijas šī jautājuma dēļ. Pazistu daudzas ģimenes, kuras pieņēma lēmumu ar smagu sirdi.

Aicinu cilvēkus neiet, neparakstīties, nepiedalīties parakstu vākšanas kampaņā. Šis referendums apdraud gan ekonomisko, gan politisko situāciju valstī. Uzskatu, ka šādā situācijā savs vārds būtu sakāms pat drošības dienestam. Saasinot nacionālos jautājumus, var izraisīties konflikts. Lai vai kā nebūtu, krievi nekad nekļūs par latviešiem, un otrādi. Nevienam mani *nepārtaisīs*, nepārmācīs. Krievu tauta ir pārcietusi mongoļu jūgu un neviens nepārtapa ne par mongoļi, ne tatāru.

Viedokļus uzklusija M.Sprudzāne un E.Gabranovs

Re, kā!

Aptaujas rezultāti "Vaduguns" mājas lapā

www.vaduguns.lv

Kā vērtējat faktu, ka pavisam drīz Centrālā vēlēšanu komisija izsludinās parakstu vākšanu par izglītību valsts valodā?

Dejotāji aizvada skati

Aizvadītajā sestdienā Balvu Kultūras un atpūtas centrā notika starpnovadu deju kolektīvu skate, kurā vērtēja repertuāra apguvi Balvu, Viļakas, Rugāju novados.

Baltinavas novada deju kolektīvu skatē nebija, jo novadā šogad nav neviena deju kolektīva. Piedalījās pavisam četrpadsmit kolektīvi un katrs dejoja divas dejas - vienu izvēles deju no obligātā deju repertuāra un vienu izvēles deju no kolektīva repertuāra. Skati vērtēja žūrija, kurā strādāja horeogrāfe, deju kopas "Dzīga" vadītāja Inga Drele, deju un ritmikas skolotājs, tautas deju ansambļa (TDA) "Dancis" solists un tautas deju ansambļa "Uguntiņa" jauniešu grupas vadītājs Juris Čakāns, kā arī deju un ritmikas skolotāja, TDA "Uguntiņa" un TDK "Dzērvenīte" pedagoģe Agnese Stanke. Deviņi kolektīvi ieguva I pakāpes diplomus, bet 5 kolektīvi - II pakāpes diplomus. Visaugstāko vērtējumu saņēma Agra Veismaņa Balvu Kultūras un atpūtas centra deju kopa "Rika" II - 45 punktus, Zitas Kravales vadītais Kubulu pagasta kultūras nama deju kolektīvs "Cielaviņa" un Agra Veismaņa Balvu Kultūras un atpūtas centra deju kopa "Nebēda" - 44,5 punktus. Četrdesmit un vairāk punkti (I pakāpe) arī abiem Akvilinas Jevstignjevas Viļakas kultūras nama kolektīviem "Dēka" un "Dēkaiņi", Balvu Kultūras un atpūtas centra senioru deju kopai "Luste", kuru vada Inta Sleža un Agra Veismaņa deju kopai "Rika" I, kā arī Rugāju novada tautas nama Lūcijas Bukšas vadītajam vidējās paaudzes deju kolektīvam "Rugāji" un Šķilbēnu jauniešu deju kolektīvam "Bitīt' matos", kuru vada Diāna Astreiko un Ieva Pužule. "Jūsu dejotāji ir malači!" atzinīgus vārdus teica žūrijas komisijas vadītājs Juris Čakāns.

Borisovas - Žiguru apvienotā deju kopa. Viņi izpildīja dejas "Nagaru leiceņu" un "Miļā Māra man iedeva jeb Raibā govs".

Bērzpils vidusskolas 9.-12. klašu kolektīvs. Viņiem dejas māca Iveta Tiltiņa. Kolektīvam pietrūka tikai pus punkta līdz I pakāpei.

"Dēkas" dejotāji. Irēnai un Žanim Loginiem ir liela deju pieredze, kas lieti noderēja arī skatē.

Agri Veismani godina trīs reizes. Visi viņa vadītie trīs Balvu Kultūras un atpūtas centra deju kolektīvi ieguva augstu žūrijas vērtējumu.

Meita sveic māti. Balvu novada pašvaldības Izglītības, kultūras un sporta pārvaldes kultūras nozares vadītāja Zane Kravale sveic māti Zitu Kravali, kuras kolektīvs "Cielaviņa" ieguva augstu žūrijas vērtējumu.

Stingrā žūrija. Vērtēšana nebija viegla, un rezultātu nācās gaidīt ilgu laiku. Brīvos brīžus aizpildīja "Dzērvenīte" - Zanes Kravales dažādu vecumu dejotāji no Rīgas.

"Rika" II izpilda fragmentu no programmas "Es nemiršu šai zemē". Centrā Marta Oplučāne un Aigars Grīmiņš.

Skatās citu kolektīvu sniegumu. Briežuciema tautas nama deju kolektīva "Pāris" dejotāji Lidija un Francis Ločmeļi vērtēja arī citu dejotāju prasmes.

Dejo "Purenīte". Balvu Valsts ģimnāzijas jauniešu deju kolektīvu "Purenīte" vada Lucija Bukša. Viņi dejoja "Čorčiks" un "Skroderiši, vēveriši".

Trešdienas saruna

Atzinība pirmajam tenoram

Baltinavietis VALDIS SILIŅŠ ir Lauku atbalsta dienesta Ziemeļaustrumu reģionālās lauksaimniecības pārvaldes Kontroles un uzraudzības daļas vadītāja vietnieks. Pēdējos četrus gadus viņa ikdiena paiet starp mājām Baltinavā, darbu Gulbenē un dzimto Lejasciemu. Griezoties kā vāvere ritenī, Valdis joprojām ir Baltinavas jauktā kora dalībnieks nu jau vairāk nekā divdesmit gadus. Par ilggadējo darbu novada kultūras dzīves uzturēšanā, popularizēšanā un bagātināšanā Baltinavas novada dome piešķir Valdim Siliņam Atzinības rakstu.

Zēni skolā parasti priekšroku dod sportam, nevis kora dziedāšanai. Kā bija ar Jums?

-Arī man skolas laikā, kā jau daudziem, labākais sporta veids bija no kora aizmukt. Taču vecāki manī audzināja pienākuma apziņu. Tādēļ, ja kori bija jābūt, centos tur būt. Nopietni kora dziedāšanai pievērsos, studējot Jelgavā, kad iestājos Lauksaimniecības akadēmijas Tautas vīru kori "Ozols", ko vadīja Arnis Poruks. Tur manī ielika kora dziedāšanas pamatus. Koris piesaistīja arī ar to, ka braucām koncertceļojumos. Pabijām Erevānā, Rumānijā. Kad pabeidzu akadēmiju un atnācu strādāt uz Baltinavu, turpināju dziedāt vietējā kori. Tā es kori esmu balstījis - gan kā otrais bass, gan kā pirmais bass, gan tagad kā pirmais tenors.

Muzikalitāti mantojāt no vecākiem?

-Dziedāja savulaik gan tētis, gan mamma. Viņu jaunība pagāja pirms un pēckara gados ar mājas viesībām, ar lauku ballītēm, kas lielākoties *balstījās* uz balsi un vēl akordeonu vai garmošku. Ja cilvēkam muzikālā dzirde šūpulī ielikta, tad viss notiek. Maniem vecākiem nebija muzikālās izglītības. Arī mana muzikālā izglītība ir minimāla.

Zinu, ka spēlēt klarneti, ko pašmācības ceļā apgūt nevar. Kur mācījāties šī instrumenta spēlēt?

-Klarnetes spēli iesāku mācīties, kad Lejasciema vidusskolā izveidoja Gulbenes Mūzikas skolas filiāli. Tā kā skolēnu bija maz, filiāle pastāvēja divus gadus. Bija jābrauc uz Gulbeni, taču mācības mūzikas skolā dažkārt notika vēl vakaros, arī pasākumi tāpat. Bet pēdējais autobuss no Gulbenes uz Lejasciemu izbrauca sešos vakarā, un man pārmeta, ka "norauju" koncertus. Tā es no mūzikas skolas aizgāju.

Taču klarneti turpinājāt spēlēt?

-Tas bija ansambli "Neskumsti, meitenī!". Ansambli izveidoja padomju saimniecības "Baltinava" direktors Dzintars Meščanovs. Tas darbojās kā lauku kapela. Daudz savā laikā braucām riņķi un apkārī. Brīnos, kā sieva vēl pacieta. Ja kāzās nospēlējām visu nakti, nākamajā dienā nekādi lielie strādnieki nebijām. Taču bijām jauni, dzīvojām centrā, saimniecības un lopu tad nebija, un visu varēja iespēt. Ansamblis pajuka līdz ar padomju saimniecību. No ansambļa un no Baltinavas aizgāja basģitārists Vilnis Bordāns, bet basģitāra ir instruments, kuru kurš katrs *raustīt* nevar. Instrumentus pārdeva izsolē. Klarnete ir pie manis. Instrumentu atradu studentu kopmītnēs Jelgavā, kur klarnete salauzta mētājās skapī. Saremotēju un tagad tā ir mana.

Dēli arī dzied un muzicē?

-Lācis uz ausīm uzkāpis nav. Tiklīdz jūta, ka spēj apgūt kādu mūzikas instrumentu, izvēlējās mācīties akordeonu. Gan vecākais Gatis, gan jaunākais Mārtiņš pabeidza akordeona klasi Baltinavas Mūzikas skolā. Taču tagad akordeonu rokās negrib ņemt ne viens, ne otrs. Tā vietā izvēlas ģitāru un sintezatoru. Tiklīdz satiekas ar draugiem, tā muzicē līdz rīta gaismai. Mārtiņš dzied Jelgavas jauniešu kori, jo viņš patlaban studē Lauksaimniecības Universitātē.

Un dzīvesbiedre?

-Lidija smejas, ka viņa dzied tad, kad citi nedzird. Atklāti sakot, neesmu viņu dzirdējis dziedam.

Jums abiem kopā droši vien patīk vadīt pasākumus?

-Lielākais pasākums, ko mums "piespēlēja" novadīt, bija konkursa "Sakoptākais pagasts" noslēgums, kas notika Baltinavā 2004.gadā. Zinu, ka Lidijai ir gandarījums, ja viss izdodas, bet tas viņai nāk ar lielu darbu, piemēklējot atbilstošus vārdus un sakārtojot tos, lai viss noritētu kā pa stripiņu. Viņai ir liela atbildības sajūta. Vēl esam bijuši arī vedēji kāzās. Tagad sieva gan saka: "Nu jau ir par daudz! Nu jau atkārtosies!" Viņai tagad daudz nākas uzstāties kā novada domes priekšsēdētājam.

Korim veltāt daudz laika - mēģinājumi, koncerti. Vai gandarījums arī ir?

-Esmu piedalījies gandrīz visos latviešu Dziesmu un Deju

Viens no nedaudziem. Valdis Siliņš ir viens no nedaudzajiem vīriem, kurš kopā ar jauniešiem uztur Baltinavas jauktā kora dziedāšanas sparū un garu. "Sovhoza laikos bija citādi. Tad direktors vīriem pateica: "Dziedāsi kori!" Un pretī neviens nerunāja. Bet tagad tā ir katra brīva izvēle," saka Valdis Siliņš.

svētkos - kur vēl lielāku gandarījumu! Ar Baltinavas kori esmu bijis arī koncertturnejās Slovākijā, Austrijā, Itālijā. Vēl šodien to ir patīkami atcerēties. Koncerti notika laukumos, veco ļaužu pensionātos. Atbildība liela, bet ir arī gandarījums. Rietumos ir ļoti populāri, ja kāds uzstājas publiski, laukumā, tad viņš par to ir arī tiesīgs saņemt atlīdzību. Klausītāji brīnījās, kāpēc mums nav nekā, kur varētu iemest naudu. Cilvēki nāca klāt diriģentiem un deva naudu viņiem. Tas bija interesanti.

Kaut esat vīdzemnieks, dziedat arī Baltinavas katoļu baznīcas kori...

-Padomju laikā ticība bija aizliegta. Mani nokristīja, kad atnācu uz Baltinavu. Tagad esmu katolis. Lai gan pašam ir savas domas par katoļticību, bet nokristīts esmu, un viss kārtībā. Nelaiķis prāvests Svilāns mani nokristīja. Kā uzlēja uz galvas ūdeni, tā pa biksiņām notecēja! Mani nokristīja 30 gadu vecumā, kad palūdza būt par krusttēvu. Krusttēvs taču nevarēja būt nekristīts! Prāvests Svilāns mūs ar sievu arī salaulāja.

Latgaliski runāt arī iemācījāties?

-Nav problēmu! Tagad esmu savējais starp savējiem. Kad atnācu uz Baltinavu, pamazām sāku runāt latgaliski. Tā tas aizgāja.

Vai izjūtat Baltinavas novada atpazīstamību?

-Protams, tas ir Nacionālais teātris, kur jau vairākus mēnešus notiek Baltinavas teātra režisores Anitas Ločmeles lugas "Ontons i Anne" izrāde. Manuprāt, zālē sēdošie nekad nav tik daudz smējušies, kā šīs izrādes laikā. Tā ir pārpratumu komēdija, latgaliskais kolorīts, ko ir vērts redzēt.

Jūsu darbs ir saistīts ar Eiropas Savienības platību maksājumiem zemniekiem. Agrāk bijāt eiroskeptiķis, kā ir tagad?

-Saprotu, ka mūsu zemniekiem šie maksājumi ir ļoti svarīgi, sevišķi Latgalē. Tie uztur ģimenes, kas dzīvo laukos. Par to esmu pārliecinājies ne vien ikdienas darbā, bet arī savā saimniecībā Baltinavā. Saimniecība ar visiem lopiņiem uzreiz aizietu "uz grunti", ja nebūtu šo Eiropas Savienības maksājumu, kaut arī darba tajā ieguldām daudz.

Šogad lielie Dziesmu svētki nenotiek. Kur piedalīsies Baltinavas novada jauktais koris?

-Kora darbības tāmē šogad iekļauti divi pasākumi. Viens no tiem - Vidzemes un Latgales Dziesmu svētki, kas jūlija sākumā notiks Alūksnē, bet otrs pasākums, kurā plānojam piedalīties - ir Dziesmu dienas Andreja Jurjāna dzīvesvietā "Mēnģelos", kas notiks septembrī. Brauksim turp ar domu ne tikai dziedāt, bet arī aplūkot, kā aug mūsu kora dalībnieku stādītais kociņš. Augustā esam pieteikušies uz Rīgas 810 gadu jubilejas svinībām, lūdzot piešķirt novada domi papildus finansējumu. Ja visus iecerētos pasākumus apmeklēt neizdosies, priecēsim ar savu uzstāšanos sava un tuvāko novadu ļaudis.

I.Zinkovska

Par to rakstījām

Viļakas novadā siltina arī "Jasmīnu" namu Žiguros

Nesen rakstījām, ka Viļakas novada Kupravā siltina sociālo māju "Alejas". Tagad pārmaiņas piedzīvo arī sociālā dzīvojamā māja "Jasmīni" Žiguru ciemā. Tur būvdarbus veic SIA "Ozolmājas". Lai nodrošinātu siltumnoturības uzlabošanas pasākumus, sociālajai dzīvojamajai mājai ir nosiltināti bēniņi, nomainīti logi un jumta segums, pārmūrēts dūmenis un veikta vēdināšanas izvadu izbūve. Ir uzsākts darbs pie ēkas fasādes siltināšanas un ēkas pamatu nostiprināšanas. Astoņos sociālajos dzīvokļos veikti remontdarbi krāsniem un plītim. Sociālās dzīvojamās mājas "Jasmīni" iedzīvotāji atzīst, ka tādus remontdarbus nebija gaidījuši. Viņi ir ļoti apmierināti ar rezultātiem un cer, ka visi mājas iedzīvotāji būs apzinīgi komunālo maksājumu veicēji, lai varētu turpināt dzīvot rekonstruētā ēkā, jo, kā atzinuši būvnieki, māja uzbūvēta labi un, ieguldot līdzekļus mājas rekonstrukcijā, tā kalpos vēl daudzus gadus. Kopējās izmaksas ir Ls 118272,35, ERAF ieguldījums - Ls 88704,00, pašvaldības - Ls 29568,35.

Maskas aktualitāti nezaudē pat pavasarī

Gadu mijā aprakstījām maskas un maskošanos, taču arī pirms Lieldienām aktuālas karnevālu maskas. Viļakas Mūzikas un mākslas skola piedalījās konkursā "Karnevāla maskas". Konkursu, kurā kopā iesniedza 160 maskas, organizēja Rīgas Jauno tehniķu centrs ar mērķi rosināt bērnos un jauniešos interesi par karnevāla kultūrām un to izcelsmi, tradīcijām, kā arī par Eiropas kultūras vēsturi. Bērni izgatavoja karnevāla sejas maskas un izveidoja darba aprakstu par maskas tapšanas procesu. Maskas veidoja Evija Kravale "Karnevāls", Meģija Bordāne "Edēma dārzs", Ērika Zaharova "Sniega karaliene", Veronika Sotova "Lilija", Ieva Klimoviča "Jūras zvaigzne". Veronika Sotova ieguva 2. vietu un Meģija Bordāne - 3.vietu.

Pensionāri atkal apgūst datorprasmes

Foto - Z.Logina

"Vadugunī" rakstījām, ka Balvu Centrālās bibliotēkas internetpunktā pirms Jaunā gada pensionāri ik nedēļu pa vienai stundai dienā apguva iemaņas dabā ar datoru un internetu. Tagad datorprasmes bija iespēja apgūt otrreiz - uz Balviem bija atbraukusi lektore no Baltijas Datoru akadēmijas, kura sociālā projekta "Pieslēdzies, Latvija!" ietvaros veic senioru apmācību darbam ar datoru. Izmantojot Baltijas Datoru akadēmijas mobilo datoru klasi un profesionālus pasniedzējus, arī Balvu pensionāru biedrības biedriem Balvu Centrālajā bibliotēkā notika teorētisko un arī praktisko iemaņu apmācība darbam ar datoru un internetu. Projektam noslēdzoties, "Lattelecom" starp visiem pensionāriem, kas projekta gaitā būs apguvuši datorprasmes, izlozēs 15 portatīvos datorus. Dati liecina, ka Latvijā vairāk nekā 73% pensijas vecuma cilvēku datoru un internetu līdz šim nav lietojuši. Tomēr tie pensionāri, kuri datoru un internetu izmanto vismaz reizi nedēļā, uzskata, ka tas palīdz piedalīties un iesaistīties sociālajos procesos un ieņemt nozīmīgu lomu savstarpējā komunikācijā. "Pensionāri ir sociāli vismazāk aizsargātā sabiedrības daļa, tāpēc šī iniciatīva ir nozīmīgs ieguldījums visas sabiedrības zināšanu un labklājības uzlabošanā. Un esmu pārliecināta, ka ļoti liela daļa pensionāru šo iespēju izmantos, lai apgūtu un iemācītos ikdienā izmantot datoru un internetu," pauž Latvijas pensionāru federācijas vadītāja Aina Verze.

Z.Logina

Pasākums

Prezentē pētījumus

11.aprīlī Viduču pamatskolā notika Viļakas novada skolu 2.-6.klašu skolēnu zinātniski pētniecisko darbu konference.

Skolēni uz konferenci bija ieradušies kuplā skaitā, viņi prezentēja 26 zinātniski pētnieciskos darbus. Salīdzinot ar aizvadīto gadu, tas ir aptuveni uz pusi vairāk. Konferences sākumā mazos dalībniekus uzrunāja un iedrošināja skolotājas Terēzija Babāne un Marija Duļbinska-Logina, arī Viļakas novada Izglītības, kultūras un sporta nodaļas vadītāja Sarmīte Šaicāne. "Lai veicas prezentācijās, lai ir prieks un gandarījums par paveikto darbu un kāda ideja, ko aizvest mājās. Idejām bagātu un radošu dienu," vēlēja skolotājas.

Rekavas vidusskolas 3.klases skolniece Viktorija Maksimova rakstīja zinātniski pētniecisko darbu par vecvecāku skolas gaitām. Viņi mācījās Ērgļu un Eglevas pamatskolās. "Pētījums aizņēma daudz laika, vajadzēja pierakstīt vecvecāku atmiņas, darbu pareizi noformēt, izskatīt fotogrāfiju albumus. Rakstot pētījumu, interesanti šķita, ka agrāk augstākā atzīme, ko varēja nopelnīt, bija piecinieks. Vēl mani pārsteidza fakts, ka vecvecākiem ne īpaši patika mācīties, īpaši vectēvam," atzina Viktorija.

Mežvidu pamatskolas 5.klases skolniece Viktorija Eljaševiča rakstīja darbu par visiem zināmo komponistu Raimondu Paulu. "Bija interesanti. Tēmu man ieteica skolotāja, un aptuveni mēnesi pie tās strādāju. Arī man patīk R.Paula komponētās dziesmas, piemēram, "Lecam pa vecam, lecam pa jaunam"," stāstīja meitene.

Viduču pamatskolas 5.klases skolniece Mairita Dukovska savā darbā izvēlējās nopietnu tēmu "Ķiras upes izpēte

Foto - A.Kirsanovs

Prezentē darbu. Viduču pamatskolas skolniece Mairita Dukovska žūrijai un citiem klausītājiem stāsta par vērojumiem, pētīt Ķiras upi.

Semenovas ciemā." Viņa konstatēja, ka Ķira ir sekla, viegli pārejama upe, ar stāviem un aptuveni metru augstiem krastiem. Upes grunts pārsvarā ir smilšaina, krasti apauguši ar dažādiem augiem, dažus no kuriem Mairita savāca un herbarizēja. Pētījumā izrādījās, ka Ķira nav cilvēku neskarta, tajā ir samesti dažādi priekšmeti. Uz jautājumu, kā Mairita izvēlējās darba tēmu, viņa atbildēja: "Uz skolu man sanāk iet garām upei. Izdomāju, ka varētu to pētīt, un ieteicu skolotājai. Paldies darba vadītājai Lilitai Šaicānei."

Rekavas vidusskolas 3.klases skolniece Marija Maksimova pētīja populārākos meiteņu un zēnu vārdus. Viņa aptaujāja sākumskolas klašu skolēnus. "Man interesē viss, kas saistās ar cilvēkiem. Tiem, kam ir retāks vārds, ir priecīgāki par vecāku izvēli, nekā tie, kuru vārds bieži sastopams. Uzzināju, ka agrāk vecāki pievērsa lielāku uzmanību bērna vārda izvēlei. Tādu vārdu, piemēram, kura īpašniekam bija traģisks liktenis, centās neizvēlēties. Mūsdienās bērniem bieži izvēlas vārdus no populāriem seriāliem," atzina Marija. Par savu vārdu viņa teica:

"Esmu lepna, ka mani sauc Marija."

Laila Milakne no Viduču pamatskolas 5.klases prezentēja darbu "Ārstniecības augi Semenovas ciema apkārtnē". Darba rezultātā viņa izpētīja augus, uzzināja, kādus augus un kādam nolūkam visbiežāk izmanto iedzīvotāji, guva pieredzi pētīšanā un darba noformēšanā. "Visus ārstniecības augus neapzināju. Domāju pētīšanu turpināt," atzina Laila.

Ari citi skolēni atklāja, ka lietu, augu, dzīvnieku un darbu, ko pētīt, ir ļoti daudz. Interesi par to radīja arī citu konferences dalībnieku prezentācijas. Skolēni stāstīja par elektrību un tās taupīšanu, savām zivtiņām un papagaiļiem, bitēm, āboliem un citu. Pētījumos viņi atklājuši vairākas interesantas lietas, ko vērts pastāstīt arī citiem. Piemēram, Gustavs Vanags atklāja, ka, taupot elektrību, var ietaupīt naudu. Žaklīna Orlovska no Žiguru pamatskolas uzzināja, no kādiem augiem bites vāc medu, un to, ka tas ir vērtīgs enerģijas avots. "Man no bitēm nav bail. Palīdzēju vectēvam izņemt no stropiem medu, kā arī sagatavot stropus ziemai," stāstīja Žaklīna.

Pieredze

Pārrunā darba aktualitātes

Rugāju, Baltinavas un Balvu novadu krievu valodas skolotāji, kuri šo priekšmetu māca kā svešvalodu, tikās metodiskās apvienības (MA) seminārā.

Semināra pirmā daļa notika Rugāju novada vidusskolā. Skolas direktore Inese Feldmane sanāksmes dalībniekus iepazīstināja ar skolu, pastāstīja par dažādām aktivitātēm, kas notiek skolā. Krievu valodas kabinetā pedagogus sagaidīja dažādu krievu valodas zīmēšanas konkursu dalībnieki: Helmut Mednieks, Māra Štāle, Vita Daukste un Alise Feldmane. Ciemiņi dāvanā saņēma uzlīmes un grāmatzīmes ar skolas logo un origami tehnikā veidotas dzērvītes. Skolēni dalījās savās pārdomās un pieredzē par dalību konkursos, stāstīja par piedzīvotajām veiksmeš un neveiksmeš. Viņi secināja, ka piedalīšanās konkursos un projektos raisa interesi apgūt svešvalodu. Skolas zālē skolotāji tikās ar pasaku "Namiņš" un "Rausītis" varoņiem, vēroja skolēnu drošo tēlojumu un valodas prasmi.

Apmainoties idejām, pedagogi devās uz Eglaines pamatskolu, kur notika semināra turpinājums. Skolas direktors

Foto - no personīgā arhīva

Krievu valodas kabinetā. Rugāju novada vidusskolas skolēni dalījās pārdomās par dalību konkursos un projektos ar triju novadu krievu valodas skolotājiem.

Eduards Stalidzāns iepazīstināja ar skolu, bet krievu un angļu valodas skolotāja Irīna Krivošejeva ar izglītības sistēmu Anglijā, kur apmeklēja kursus "Motivācijas aktivitātes, mācoties valodu", un savu pieredzi, izmantojot multiplikācijas filmas. Sanāksmes dalībnieki darbojās pāros un grupās, bija konkrētu situāciju varoņi, dialogu un saistošu uzdevumu sacerētāji, arī aktieri. MA vadītāja Natālija Garā bija sagatavojusi metodisko materiālu par Liieldienām, ko skolotāji varēs izmantot

mācību stundās. Skolotāji pārrunāja aktualitātes par valsts pārbaudes darbiem krievu valodā 9. un 12.klasē, par mācību grāmatām, ko izmanto darbā, vidusskolēnu pašvērtējuma īstenošanu krievu valodas stundās, pamatojoties uz Eiropas valodu portfeli, par pasākumiem un kursiem. Skolotāji bija apmierināti ar redzēto seminārā, kur guva idejas turpmākajam darbam. Krievu valodas skolotāju radošajā seminārā piedalījās arī Rugāju novada Izglītības pārvaldes vadītāja Biruta Berkolde.

Īsumā

Iegūst godalgotas vietas

Iepriekš rakstījām, ka Daugavpils Universitātē notika Latgales reģiona vispārējās vidējās izglītības iestāžu skolēnu zinātniski pētniecisko darbu konkurss - konference. Divas godalgotas vietas tajā ieguva Balvu Valsts ģimnāzijas audzēkņi - 2.vietu un ceļazīmi piedalīties republikas konferencē veselības zinātņu sekcijā ar pētījumu "Dejas ietekme uz veselību" ieguva Mārtiņš Viksna, un 2.vietu ģeogrāfijas sekcijā ieguva Guntars Pužulis. Sekmīgi startēja arī Kristīne Mežale fizikas sekcijā.

Savukārt Daugavpils Universitātes rīkotajā konkursā "Ceļš uz zinātņi" rakstījām, ka 1.vietu veselības sekcijā ieguva bērnpiliete Inita Zuša. Mūsu puses jauniešiem ir arī citas godalgotas vietas: vides zinātņu sekcijā Guntars Pužulis (Balvu Valsts ģimnāzija) ieguva 2.vietu, psiholoģijas sekcijā 3.vietu ieguva Gunta Lemešonoka (Viļakas Valsts ģimnāzija), kultūrvēstures sekcijā 2.vietu ieguva Līga Brice (Viļakas Valsts ģimnāzija).

Paredz augstākas prasības

Grozījumi Vispārējās izglītības likumā paredz paaugstināt prasības izglītības ieguves kvalitātei. Lai iegūtu apliecību par pamatzglītības iegūšanu, beidzot 9.klasi, skolēnam drīkstēs būt tikai viens nepietiekams vērtējums, savukārt atestātu par vispārējās vidējās izglītības iegūšanu jaunietis varēs saņemt, ja visos mācību priekšmetos gadā un valsts pārbaudījumos būs iegūti sekmīgi vērtējumi. To paredz likuma grozījumi, kas atbalstīti valdībā un kurus virzīs izskatīšanai Saeimā. Plānots, ka grozījumi stāsies spēkā ar 2011./2012.mācību gadu. Pašreizējās prasības paredz, ka apliecību par pamatzglītības iegūšanu izsniedz, ja skolēns saņēmis līdz trim nepietiekamiem vērtējumiem (zemākiem par 4 ballēm), bet vidusskolas atestātu var saņemt, ja jaunietis iegūvis līdz diviem nepietiekamiem vērtējumiem.

Tiekas seminārā

Pirmdien Balvu Valsts ģimnāzijā notika latviešu valodas skolotāju metodiskās apvienības (MA) seminārs. Ar humānās pedagoģijas konferencē gūtajām atziņām, piemēram, kā skolēnus mudināt uz labestību, dalījās skolotāja Aija Dvinska. Pedagogi par šo tēmu arī izspēlēja lomu spēles. Par kursos gūtajām atziņām, prozas un dzejas analīzi runāja skolotāja Rudīte Priedeslaipa. MA vadītāja Valija Muldiņa seminārā informēja par valsts pārbaudes darbu organizēšanu, pastāstīja par jaunākajām mācību grāmatām un metodiskajiem materiāliem, kā arī par to, kā gatavoties centralizētajiem eksāmeņiem latviešu valodā un literatūrā. Pedagogi gatavojas pieredzes apmaiņas braucienam uz Daugavpili, kas notiks 28.aprīlī. Daugavpili viņi apmeklēs divas izglītības iestādēs, kur vēros prezentāciju izmantošanu literatūras stundās, rakstītprasmes nostiprināšanu un metodisko komisiju darbu skolā, kā arī diskutēs par humānās pedagoģijas jautājumiem.

Apmeklē mentoru kursus

Vairāki mūsu novadu skolotāji pavasara brīvdienās piedalījās Eiropas Sociālā fonda projekta "Inovācija un praksē balstīta pedagoģu izglītības ieguves un mentoru profesionālās pilnveides" kursos. Kursu vadītājas skaidroja, kas ir mentordarbība, kādi ir mentora uzdevumi un darbība, sniedzot atbalstu jaunajiem skolotājiem. Kursos diskutēja par profesionālo identitāti, radošumu, inovācijām un citiem jautājumiem. Pedagogi, kā stāsta Rugāju novada vidusskolas skolotāja Natālija Garā, veidos darba mapes un rudenī aktīvi piedalīsies mentoru konferencē.

Iespēja

Piesakies "Latvijas Izcilniekiem"

4.aprīlī sākās pretendentu pieteikumu pieņemšana konkursā "Latvijas Izcilnieki", kas norisinās jau otro gadu. Tajā var startēt ikviens 4.-11.klases skolēns, kurš guvis būtiskus sasniegumus kādā no piecām konkursa kategorijām.

"Latvijas Izcilnieki 2011" vērtēs individuālos sasniegumus, kas gūti laikā no 2010.gada 1.janvāra līdz 2011.gada 30.aprīlim, šādās kategorijās - eksaktās zinātnes, humanitārās zinātnes, mākslas, kultūras un mūzikas joma, sporta un veselības joma un sabiedriskās aktivitātes. Kopējais stipendiju fonds ir 9000 latu - 1000 latu stipendiju kādā no jomām saņems pieci izcilākie pretendenti, savukārt vienreizējās stipendijas 100 latu apmērā - 40 skolēni.

Zilupe – Eiropas austrumu vizītkarte

OĻEGS AGAFONOVS,
Zilupes novada domes
priekšsēdētājs

Kā izveidojās Zilupes novads?

-Sākotnējā iecere bija izveidot vienotu Ludzas novadu. Ludzā tolaik vadošā bija "Tautas partija", Zilupē – "Saskaņas centrs". 2005. gadā visā Latvijā bija vienīgais pilsētas mērs no "Saskaņas centra". Sākoties novada veidošanas procesam, pie mums atbrauca toreizējais satiksmes ministrs Štokenbergs un sanāsmē skaidri pateica, ka Zilupes novada nebūs, lai nemaz nesapņojam! Strīdi bija lieli. Kad jautāju: kas vajadzīgs, lai izveidotu novadu, man atbildēja, ka nepieciešama laba skola, bērnudārzs, kultūras nams, laba sporta bāze u. t. t. Pēc kāda laika no Rīgas atsūtīja darba grupu, kurai izrādījām Zilupes vidusskolu, pilsētas sporta bāzi, atjaunoto bērnudārzu ar apsildāmajām grīdām un citas iestādes. Ieraudzījuši mūsu bērnudārzu un pārliecinājušies, ka to apmeklē vairāk nekā 100 bērni, rīdzinieki atzina, ka pat Rīgas privātajos bērnudārzos nav tik labi apstākļi. Galu galā mums izdevās viņus pārliecināt, un 2007. gada 4. septembrī Ministru kabinets nolēma, ka Zilupes novadam jābūt.

Kāds bija Jūsu ceļš līdz novada domes priekšsēdētāja amatam?

-Agrāk nodarbojos ar uzņēmējdarbību. Pilsētas domes vadītāja krēslā nonācu samērā nejauši. Kad piedāvāja startēt 2005. gada pašvaldību vēlēšanās, man nemaz nebija nodoma pretendēt uz pilsētas mēra amatu. Drīzāk tā bija sportiska interese - gribējās, lai mūsu komanda uzvar. Toreiz bijām pirmā pilsēta Latvijā, kur ar balsu vairākumu uzvarēja "Saskaņas centrs". Kad uzvarējām, sākās nelielas nesaskaņas, jo nevarējām izlemt, kas kandidēs uz mēra amatu. Nolēmām, ka mēram jābūt tam, kurš vēlēšanās savācis vislielāko skaitu balsu. Tas izrādījās es.

Kā izdevās tik veiksmīgi uzsākt darbu sev pavisam nepazīstamā jomā?

-Man ir ļoti labs vietnieks Vitālijs Vaidens. Viņam jau iepriekš bija izpildītāja pienākumi. Tagad viņš ir mans vietnieks, ļoti spējīgs puisis un brīnišķīgs ekonomists. Mums izdevies savākt ļoti labu komandu.

Kad nonācām pie varas, no valdības nesaņēmām nekādu finansiālo atbalstu, atšķirībā no tām pašvaldībām, kur uzvarēja vadošo partiju pārstāvji. Tā kā man ir laba ekonomistu komanda, pārskatot budžetu, samazinājām visus iespējamus izdevumus, arī algas, un izveidojām novada rezerves fondu. Lai nebūtu ne no viena atkarīgi, nolēmām novada attīstībai izmantot tikai savus iekšējos uzkrājumus.

Ar kādiem paveiktajiem darbiem lepojaties?

-Par savu naudu izremontējām kultūras namu, mūzikas skolas zāli, skolu, sporta zāli. Lepojamies ar atjaunoto pilsētas bērnudārzu. To visu izdarījām par savu - novada - naudu. Vienīgi skolas siltināšanai izmantojām Eiropas līdzekļus. Agrāk, iebraucot Zilupē, pilsēta bija tumša. Sešu gadu laikā par novada līdzekļiem esam uzstādījuši 350 ielu apgaismes laternas. Daudzi ciemiņi brīnās, ka vakaros, ceļojot pa Latviju, visur ir tumšs, bet, iebraucot Zilupē, pilsēta ir spoži apgaismota. Pie mums ielu apgaismojums darbojas pat naktīs. Lepojamies, ka mums ir vieni no viszemākajiem komunālo pakalpojumu un apkures izcenojumiem. Cenas nav cēlušas kopš 90-tajiem gadiem. Piemēram, 3-istabu dzīvoklim Zilupē apkure ziemā izmaksā 35 latus mēnesī. Daudzi jautā: kā tas izdodas? Atbildu, ka pats personīgi apmeklēju pašvaldības uzņēmuma "Zilupes LTD" katlu māju vismaz 4 – 5 reizes dienā, mans vietnieks 5- 7 reizes dienā. Mūs neviens nevar apmānīt. Novadā esam nolēmuši, ka šis uzņēmums strādās bez peļņas - tikai iedzīvotāju labā.

Ar kādām grūtībām sastopaties, attīstot novadu?

-Iebraucējiem no Krievijas Zilupe rada pirmo iespaidu ne tikai par Latviju, bet par visu Eiropas Savienību. Taču mūsu valstij nezin kāpēc nerūp, kāds būs pirmais iespaids par Latviju. Kad stājos pilsētas mēra amatā, kopā ar komandu nolēmām, ka katru gadu pirmklasniekiem uzdāvināsim vienu tikko izremontētu klases telpu, jo šī klase būs viņu pirmais iespaids par skolu. Iebraucot Zilupē, redzēsiet izgaismotu norādi ar Zilupes nosaukumu, kādas nav citas, lielākās pilsētās. Taču bez grūtībām neiztikt - šeit nav viegli attīstīt uzņēmējdarbību. Pietrūkst labu un lētu veikalus. Neviens lielveikalu tīkls nevēlas Zilupē būvēt savas tirdzniecības vietas, jo uzskata, ka tas neatmaksāsies.

Kāda novadā ir situācija ar bezdarbu?

-Daudzi vīrieši strādā par tālbraucējiem, citi piepelnās Rīgā. Daži strādā robežsardzē. Cilvēki kaut kā dzīvo. Iespējams, pat labāk nekā, piemēram, Pļaviņās, kur pats esmu dzimis.

Nav noslēpums, ka Zilupes novada iedzīvotāji lielākoties runā krievu valodā. Vai nekad nerodas nacionālas dabas konflikti?

-Lai gan 95% zilupiešu ir krievvalodīgie, esam lieli Latvijas patrioti. Pats esmu bijušais sportists un katru reizi, atskatot Latvijas himnai, man acīs sariesas asaras. Kādreiz no ciemiņiem ir izskanējuši pārmetumi, ka pilsētas svētkos viss notiek krievu valodā. Šiem cilvēkiem iesaku atbraukt 18. novembrī, kad arī rīkojam kolosālus svētkus. Gan krievu, gan latviešu vidū mēdz būt ļoti nelieli konflikti. Tautībai nav nozīmes.

Kā Zilupes novadu ietekmē Krievijas robežas tuvums?

-Neesmu pret to, lai cilvēki brauc iepirkties uz Krieviju. Ne jau labas dzīves dēļ cilvēki stāv rindā uz robežas pa 20 stundām. Ko viņi nopelna? 5 – 10 latus? Lai jau! Cilvēkiem taču ģimenes jābaro un viņi nenopelna miljonus.

Vai sanāk laiks atpūtai?

-Pilnībā atdodu sevi šai pilsētai. Sešu gadu laikā ne reizi neesmu bijis atvaļinājumā. Pat uz "Jaunā vilņa" koncertu Jūrmalā nevaru aizbraukt, kaut draugi jau vairākus gadus aicina.

Ciemojamies

Pie pašas Latvijas austrumu robežas izvietojies Zilupes novads, kurā apvienojušies Pasiēnes, Launderu un Zaļesjes pagasti, kā arī Zilupes pilsēta. Novada kopējā platība ir 32 273,794 hektāri un tajā dzīvo 3747 dažādu tautību iedzīvotāji. Vairums no viņiem runā krievu valodā. Pierobežas novadā netrūkst ievērojamu kultūrvēstures un dabas objektu. Šeit atrodas slavenā Pasiēnes katoļu baznīca, Grebļa kalna dabas taka, Draudzības kurgāns un daudzas citas interesantas vietas. Zilupes pilsēta sāka veidoties ap 1900. gadu sakarā ar dzelzceļa līnijas Maskava – Ventspils – Ribinska būvniecību, kad pie Zilupes stacijas Zilupes upes kreisajā krastā uz dzīvi sāka apmesties dzelzceļa strādnieki, kalpotāji un tirgotāji. Kādu laiku - no 1949. līdz 1959. gadam - pilsēta bija Zilupes rajona centrs, vēlāk viena no Ludzas rajona apdzīvotām vietām. Vairums Zilupes novada iedzīvotāju ir krievvalodīgie, tādēļ jo īpaši lepojas ar nesen atjaunoto pareizticīgo baznīcu.

Pagastos

Pārvaldē strādā viena

Kā apliecinājums tam, ka administratīvie izdevumi Zilupes novada budžetā samazināti līdz absolūtam minimumam, ir Pasiēnes pagasta pārvalde, kurā strādā tikai viens cilvēks – pagasta pārvaldniece SKAIDRĪTE MARČENOKA. Uzņēmīgo sievieti ar medicīnisko un juridisko izglītību, kura paralēli darbam pagasta pārvaldē audzē cūkas un jaunlopus savā zemnieku saimniecībā, var tikai apbrīnot.

Pagasta pārvaldniece Skaidrīte Marčenoka dzimusi Jūrmalā, skolu pabeigusi ar sarkano diplomu, bet uz Pasiēnes pagastu jaunības trakumā atnākusi līdzī vīram, pametot studijas augstskolā. Tagad nelielais pierobežas pagasts kļuvis par Skaidrītes un viņas četru bērnu mājām. Pārvaldniece neslēpj, ka vienai veikt visus pienākumus pagasta pārvaldē, vienlaikus apkopjot zemnieku saimniecību ar 25 cūkām un 13 ragulopiem, nav viegli. It īpaši tādēļ, ka pirms četriem gadiem nomiris viņas vīrs. Tomēr atgriezies dzimtajā pusē Skaidrīte nekad nav vēlējusies. Ar lepnumu viņa stāsta par savām jaunajām mājām – Pasiēnes pagastu un savu dzīvi tajā. "Pēc profesijas esmu mediķe, tādēļ sākumā strādāju pagasta feldšerpunktā. 1994. gadā mani paaicināja strādāt pagasta pārvaldē, jo biju vienīgā, kas brīvi pārvaldu latviešu valodu," atceras Skaidrīte. Nostrādājusi par pagasta sekretāri līdz pat teritoriālajai reformai 2009. gadā un paralēli apgūvusi juristes izglītību, viņa piekrita jaunā Zilupes novada vadītāja priekšlikumam kļūt par Pasiēnes pagasta pārvaldnieci, saņemot atalgojumu vien 400 latu (uz papīra). Bijusi jūrmalniece uzskata, ka laukos var izdzīvot, ja rokas aug no pareizās vietas, un lauku cilvēkiem būtu jākaunas lūgt sociālā palīdzība. Arī Skaidrītes bērni iemīļojuši laukus, diemžēl šeit valdošais bezdarbs viņus spiedis saistīt savu nākotni ar citām Latvijas vietām.

Skaidrīte labprāt stāsta par Pasiēnes pagasta ievērojamākajiem kultūrvēstures objektiem – Pasiēnes katoļu baznīcu, Grebļa kalnu un arī kādreiz slaveno Draudzības kurgānu, kur Padomju Savienības gados jūlija pirmajā svētdienā satikās Latvijas, Krievijas un Baltkrievijas pārstāvji. "Tagad šis pasākums ir politizēts, bet kādreiz tas mums visiem ļoti patika. Pasākums līdzinājās gadatirgum, kur satikās radi. Tolaik tur nebija nekā politiska, tādēļ mazliet skumstam pēc šiem svētkiem," atceras sieviete. Ar nožēlu viņa atzīst, ka līdz ar Latvijas valsts izveidošanu vietējiem iedzīvotājiem zudusi iespēja tirgoties arī Sebežas tirgū. "Turpretim Latvijas tirgum mūsu produkcija nav vajadzīga, jo atrodamiem pārāk tālu no Rīgas," skumji nosaka Pasiēnes iedzīvotāja. Vienīgās darba vietas vietējiem sagādā zviēdri, kas iepirkuši 80 hektārus Pasiēnes novada zemes un stāda šeit mežus.

Pagasta speciālisti vienā personā. Pagasta pārvaldniece Skaidrīte Marčenoka pilda visu šeit iepriekš strādājušo speciālistu funkcijas, tomēr atzīst, ka tas nav viegli.

Zilupes novadā

Izglītība

Bērnudārzs, ko apskauž rīdzinieki

Zilupes novada teritorijā atrodas Zilupes vidusskola, tās filiāle - Pasienu pamatskola, Zilupes arodvidusskola, kā arī vairākas pirmsskolas izglītības iestādes. Zilupieši lepojas ar savu mūzikas un mākslas skolu, skaisti izremontēto pilsētas bibliotēku, stadionu, tautas namu un daudzām citām izglītības un kultūras iestādēm. Taču ar vislielāko gandarījumu vietējie izrāda pirms dažiem gadiem atjaunoto Zilupes pirmsskolas izglītības iestādi, ko apskauž pat rīdzinieki.

Septiņdesmitajos gados celtā Zilupes bērnudārza āriene nekā neliecina par ēkas cienījamo vecumu. Skaisti nokrāsoto divu korpusu celtni papildina tīri sakopti bērnu spēļu laukumi ar šūpolēm un citām krāsainām, rotaļām domātām koka konstrukcijām. Grupiņu telpas, guļamistabas, virtuve, sanitārie mezgli un aktu zāle – viss izstaro mūsdienīgas, labi aprīkotas pirmsskolas izglītības iestādes gaisotni. Telpas, kurās uzturas bērni, iekārtotas ar skaistām, krāsainām mēbelēm, bet siltu un omulīgu rotaļāšanos nodrošina apsildāmās grīdas. Par mazo zilupiešu labklājību un izglītošanu ik dienas rūpējas pedagogi ar augstāko izglītību, trīs no viņiem - ar maģistra grādu.

Zilupes novada domes priekšsēdētājs Oļegs Agafonovs lepojas, ka viss šis skaistums radīts pašu spēkiem, tikai par novada budžetā ietaupītajiem līdzekļiem. Ēkas rekonstrukcija, ieskaitot jauna korpusa būvniecību 2005. – 2006.gadā, novadam izmaksāja aptuveni 220 000 latu. Atjaunotais bērnudārzs zināmā mērā uzlabojis arī demogrāfisko situāciju Zilupē. "Agrāk bērnudārzs bija ļoti sliktā stāvoklī, to apmeklēja mazāk nekā 20 bērni. Turpretim tagad to apmeklē vairāk nekā 100 mazo

Pusdienlaiks bērnudārzā. Par vienu no nosacījumiem Zilupes novada izveidošanai valdības vīri savulaik izvirzīja labu mācību iestāžu esamību pilsētā. Apskatījuši Zilupes pirmsskolas izglītības iestādi, viņi atzina, ka tik labus apstākļus bērniem nespēj nodrošināt pat Rīgas privātie bērnudārzi.

zilupiešu, un uz vietām mūsu pirmsskolas izglītības iestādē izveidojušās pat rindas," lepojas O. Agafonovs.

Tikpat iepriecinošas kā bērnudārza izskats un iekārtojums ir arī summas, ko vecāki maksā par bērna uzturēšanos šajā pirmsskolas izglītības iestādē. "Par vienu bērnu mēnesi jāmaksā tikai 13 lati, bet diennakts grupiņas pakalpojumi izmaksā 16 latus mēnesī," stāsta domes priekšsēdētājs.

Vēsture

Aglonas bazilikas māte

Pasienu katoļu baznīcu mēdz dēvēt par Aglonas bazilikas māti, jo tieši pēc šī dievnama parauga tapusi visiem zināmā svētvieta.

Pasienu katoļu baznīcas pirmsākumi meklējami 17.gadsimta vidū, kad šeit uzcēla koka dievnamu. Vēlāk, 1761.gadā, nodegušās koka baznīcas vietā, tapa mums zināmā mūra celtnē, kas kalpojusi par paraugu Aglonas bazilikai. "Abas baznīcas atšķiras tikai vērienīguma ziņā," skaidro Pasienu katoļu draudzes locekle Ilga Ivanova. Pavisam nesen, 2008.gadā, baznīca piedzīvoja restaurāciju. Pasienu katoļu draudzes prāvests ir mūsu novadnieks Jānis Kupčs.

Kaut gan Pasienu katoļu draudze nav skaitliski liela, uz dievkalpojumiem šeit ierodas cilvēki no visas Latvijas un pat ārvalstīm, bet mīses vada dažādi mācītāji. Augusta pirmajā svētdienā baznīcā norisinās centrālais gada notikums - Svētā Dominika svētki par godu dievnama aizbildnim. "Tos varētu saukt arī par Pasienu salidojuma dienu, kad pagastā notiek arī kapusvētki un dzimtu salidojumi," atklāj I.Ivanova.

Pasienu katoļu dievnams. Vēsturiski nozīmīgā, nesen restaurētā baznīca ir atvērta jebkuram dievlūdzējam.

Bibliotēka

Moderna zinību krātuve

Skaisti izremontēta un moderni aprīkota ir arī Zilupes bibliotēka, kuras mājīgās lasītavas nekad nestāv tukšas.

Tāpat kā vairums pilsētas iestāžu, bibliotēka remontēta par novada naudu. Lasītavā un bibliotēkas bērnu nodaļā pieejami 10 ar interneta pieslēgumu aprīkoti datori, bet jaunu grāmatu iegādei novada budžetā ik gadu atvēl no 1000 līdz 2000 latu. Bibliotēkas vadītāja Nadežda Lemeševa priecājas, ka viņas vadītajā iestādē nekad netrūkst apmeklētāju. "Īpaši iecienīta ir bērnu nodaļa, kur skolēni pavada laiku pēc mācību stundām, gaidot autobusu. Šeit ir ērti, skaisti un silti. Daudziem bērniem mājās nav tik labi sadzīves apstākļi," atzīst bibliotēkas vadītāja.

Bibliotēka. Zinību krātuves telpas ir ne vien skaistas, bet arī ērtas un plašas. Grāmatu plaukti izvietoti pietiekami lielā attālumā viens no otra.

Novadnieki

Vieno radniecības saites

Ciemojoties Zilupē, ik uz soļa sastopam kādu, ko ar mūsu pusi vieno ciešas radniecības saites. Savu prieku, s a t i e k o t " V a d u g u n s " pārstāvjus, neslēpj arī Zilupes novada domes sekretāre AINA BORSUKA:

"Bērziņi dzīvo mans brālēns Valdis Dundenieks ar ģimenei un krustmāte Antoņina Dundeniece," atklāj sievieti. Izrādās, Aina bieži ciemojas pie radiem un ievērojusi, ka Bērziņi gadu gaitā kļuvusi vēl skaistāka. "Izskatās, ka Bērziņi uzvilksu jaunu kleitu. Apkārtnē kļuvusi daudz sakoptāka, nesen atklāts jauns tautas nams, parādījušies jauni veikali," nebeidz priecāties Zilupes novada domes sekretāre. Vēlāk atklājas, ka arī Ainas krustmāte Antoņina Dundeniece ir biežs viesis Zilupes novada Zaļesjes pagastā, kur joprojām dzīvo viņas māte.

Aina Borsuka ļoti lepojas ar savu pilsētu. "Zilupe ir Eiropas austrumu vārti, tādēļ esam atbildīgi par to, kāds būs pirmais iespaids par Eiropas Savienību," saka sievieti. Ar lepmumu viņa stāsta par pilsētas sakoptajām ielām un ēkām: "Šajā sniegotajā ziemā iebraucēji mūs bieži lielija par tīrajām un vienmēr nokaisītajām ielām. Izskatījās, ka uz Zilupes ielām sniegs nekrīt, bet snieg tikai ceļa malās! Par to jāsaka paldies mūsu domes priekšsēdētājam un pašvaldības uzņēmumam "Zilupes LTD", kura darbinieki rūpējās, lai zilupieši ik ritu uz darbu dotos pa ideāli iztīrītām ielām."

Novada domes sekretāre nav vienīgā, kas ar prieku satiek redakcijas cilvēkus. Bērnudārzā sastopam novadnieci Anastasiju Šarapovu (jaunībā Baranova), kura septiņdesmito gadu sākumā absolvējusi Rekas vidusskolu. Zilupes novadā dzīvo arī mūsu novadnieks, Zilupes un Pasienu katoļu draudžu prāvests Jānis Kupčs.

Pašdarbība

Muzikāla pilsēta

Zilupieši savu pilsētu uzskata par ļoti muzikālu un lepojas, ka to sarunā ar domes priekšsēdētāju savulaik atzinis pats Maestro Raimonds Pauls. Lieliskus apstākļus pašdarbības kolektīvu mēģinājumiem nodrošina nesen par novada līdzekļiem izremontētais Zilupes tautas nams. Tajā ik nedēļu kopā sanāk balles deju pulciņa, tautisko deju kolektīva, dramatiskā kolektīva un divu vokālo ansambļu "Slavjanki" un "Fortuna" dalībnieki.

Visnozīmīgākais notikums Zilupes kultūras kalendārā ir ik gadu augustā notiekošie pilsētas svētki. Tālās Latvijas austrumu pilsētas iedzīvotāji priecājas, ka svētku koncertā uzstājas tikai pašu novada mākslinieciskie kolektīvi un pilsētas svētki zināmā mērā kalpo kā vietējo pašdarbības kolektīvu atskaites koncerts.

Zilupes novadā godā arī tradicionālos svētkus - Ziemassvētkus, Valsts Neatkarības dienu, Lieldienu un citus. Viens no neparastākajiem vasaras pasākumiem, ko Zilupē svin jau vairāk nekā desmit gadus, ir Upes svētki. Sportiski izklaidējošās svinības ar nerātām izdarībām un neiztrūkstošo Neptūnu sevišķi iecienījuši pilsētas bērni.

Vokālais ansamblis "Fortuna". Zilupes tautas nama paspārnē izveidoti divi sieviešu vokālie ansambļi - "Fortuna" un "Slavjanki", kas pazīstami arī balveniešiem. Ansamblis "Slavjanki" nesen nosvinēja 10 gadu jubileju.

Zilupes novadā ciemojās I.Tušinska, autore foto

Apsveicam!

Turpina peldēties

25.martā Balvu Dzimtsarakstu nodaļā gredzenus mija un viens otram "Jā" vārdu teica briezuciemieši ANITA CIELAVA un JĀNIS LOGINS. Jauno pāri dzīvē ievadīja liecinieki Valērija Logina un Jānis Ločmelis.

Jautāta, kā sācies abu mīlas stāsts, Anita iesāk: "Pēc četrpadsmit gadu kopdzīves tas ir loģisks iznākums. Pirmo reizi Jāni ieraudzīju pirms četriem gadiem kādā karstā vasaras dienā. Viņš bija atbraucis uz mūsu mājām, lai kārtotu kaut kādas darīšanas. Izdarījis savu darāmo, viņš piedāvāja aizbraukt nopeldēties. Tā arī turpinām peldēties!"

Anita un Jānis atceras, ka kāzu dienā bija putenis, tāpēc vārti izpalika. "Kaut gan mēs bijām gatavi uz visu," viņi smeļ. Kāzu mielastu ģimene baudīja tuvāko radu lokā savās mājās "Skudrukalnos". Jānis ļoti lepojas ar trīsgadīgo dēlu, kurš nosaukts tēva vārdā. "Mums cita varianta nebija. Viņš mums ir trešais Jānis, jo manu vectēvu arī sauca par Jāni. Ak, jā, Anitas brālis arī ir Jānis," paskaidroja J.Logins. Visdrīzāk šis fakts ģimenē arī nosaka svētku svinēšanas tradīcijas. Anita un Jānis uzsver, ka būtiskākie svētki viņiem ir Jāņu diena, kā arī tēva un dēla dzimšanas dienas, kas abiem ar vienas dienas starpību ir septembrī. Savukārt pati Anita dzimšanas dienu nosvinēja šo pirmdien - 11.aprīli.

Jautāti par iespajdiem kāzu dienā, Logini atzina, ka pasākums dzimtsarakstu nodaļā bija kolosāls. "Es vēl tagad lidoju," piebilst Anita. Viņa uzskata, ka visiem pāriem, kuri dzīvo kopā, agrāk vai vēlāk jāiestūrē laulības ostā. "Pirms pāris gadiem draudzenēm teicu, ka tas nav būtiski. Nav tiesa. Ir, un kā vēl ir! To sapratu dzimtsarakstu nodaļā," saka Anita. Vienīgais minuss, kā stāsta jaunā sieva, ir uzvārda maiņa. Viņa teic, ka bijis žēl atteikties no uzvārda Cielava.

Anita un Jānis ikdienā uztur savu saimniecību. Jānis piebilda, ka viņš ir arī individuālais biškopis. Ģimenes galva ekonomisko situāciju mūsu valstī vērtē negatīvi. "Ja tā turpināsies arī tālāk, nekas labs nav gaidāms," uzskata arī Anita. Viņi pieļauj, ka dēls nākotnē varētu meklēt darbu ārzemēs. "Citu variantu nav. Tur ir iespēja normāli strādāt un dzīvot. Te mēs tikai eksistējam," spriež pāris. Neskatoties ne uz ko, Loginu ģimenei nebūtu iebildumu uzlabot demo-

Sajūtas ir tā vērtas. Anita Cielava iesaka pāriem savas attiecības nostiprināt arī juridiski: "Nemāku paskaidrot, kas mainās, bet izjūtu līmeni noteikti mainās!"

grāfisko situāciju Latvijā. "Ja Dievs dos, tad puiku," saka Anita un Jānis.

Jaundzimušie

Nepieļauj pirmā aprīļa joku. 30.martā pulksten 13.57 piedzima meitenīte. Svārs – 3,140kg, garums 57cm. Meitenītes mammai Līgai Orlovai no Kubuliem šis ir otrais bērniņš – māsiņu mājās gaida 2,3 gadus jaunā Eva. Meitenītes mamma atzīst, ka kopā ar vīru

Santi otro gribējuši puiku: "Tikai divus mēnešus pirms dzemdībām ultrasonogrāfijas pārbaudē uzzinājām, ka būs meitiņa. Patiesībā par to ļoti priecājamies." Pirms dzemdībām, kuras, kā solīja dakteri, būs 31.martā, draugi regulāri jokoja, ka bērns piedzims 1.aprīlī. Līga smeļ, ka nav pieļāvusi aprīļa joku. Jaundzimušo viņa raksturo kā meiteni ar raksturu: "Meitiņu nosaucām par Liānu. Viņa ir daudz skaļāka un ašāka, salīdzinot ar Evu šajā vecumā." Līga lielīja dzemdību nodaļas kolektīvu, kurš ir nemainīgi labs un profesionāls. Topošajām māmiņām Līga iesaka nebaidīties: "Domājiet labas domas!"

Vēl dzimuši:

30.martā pulksten 17.37 piedzima puika. Svārs – 3,570kg, garums 57cm. Puisēna mamma Gunta Salmane dzīvo Balvos.

31.martā pulksten 22.03 piedzima puika. Svārs – 3,790kg, garums 54cm. Puisēna mamma Kristīne Iznova dzīvo Rēzeknē.

31.martā pulksten 23.50 piedzima puika. Svārs – 3,060kg, garums 51cm. Puisēna mamma Gunta Audijanovska dzīvo Rēzeknē.

2.aprīlī pulksten 17.06 piedzima meitenīte. Svārs – 3,200kg, garums 52cm. Meitenītes mamma Viktorija Balode dzīvo Alūksnes novadā.

Martā

Reģistrētas laulības

Balvu novadā

Balvu novada Dzimtsarakstu nodaļā

Anita Cielava un Jānis Logins

Reģistrēti jaundzimušie

Balvu novadā

Markuss Arulis (16.februāris)
Ruslans Kaļmus (22.februāris)
Aivis Zelčs (23.februāris)
Dmitrijs Zaicevs (23.februāris)
Sofija Karlīna Dzanuška (27.februāris)
Kristaps Zelčs (5.marts)
Anastasija Dmitrijeva (8.marts)
Luīze Auziņa (8.marts)
Sofija Paula Timošenko (8.marts)
Rūta Markova (12.marts)
Egita Mičule (14.marts)
Kristiāns Korņejs (15.marts)
Ņika Peškova (25.marts)

Rugāju novadā

Rugāju pagastā

Jānis Pērkons (2.martā)
Gustavs Malnačs (17.martā)

Viļakas novadā

Medņevas pagastā

Jānis Kārklīšs (2.martā)

Reģistrēti mirušie

Rugāju novadā

Rugāju pagastā

Maigonis Vitols (1925.g.)
Antoņina Lubaniņa (1933.g.)
Romans Nidzeļskis (1973.g.)

Viļakas novadā

Susāju pagastā

Janīna Dubkeviča (1929.g.)
Alberts Šimanovskis (1937.g.)
Antoņina Krauze (1940.g.)

Šķilbēnu pagastā

Eleonora Kamzola (1928.g.)
Antoņina Circene (1936.g.)
Nikolajs Vologdins (1956.g.)

Medņevas pagastā

Adele Logins (1923.g.)
Anatolijs Jeršovs (1937.g.)

Vecumu pagastā

Jadviga Smuška (1924.g.)
Marija Putnāne (1941.g.)

Žiguru pagastā

Vitālijs Jeromāns (1937.g.)

Aleksandrs Plačinda (1940.g.)
Donats Sprudzāns (1942.g.)

Viļakas pilsētā

Marija Arbužova (1918.g.)
Aleksandra Kamina (1921.g.)
Arkadijs Mironovs (1956.g.)

Balvu novadā

Bērziņu pagastā

Marcijanna Garā (1923.g.)
Jānis Ciglis (1937.g.)

Kubulu pagastā

Nikolajs Aleksandrovs (1920.g.)
Marija Borisova (1922.g.)
Ida Zariņa (1923.g.)

Lazdulejas pagastā

Olgerts Buklovskis (1927.g.)
Ilgonis Circāns (1978.g.)

Tilžas pagastā

Tekla Pičukāne (1923.g.)
Jānis Berķis (1958.g.)
Inga Jermacāne (1964.g.)

Vectilžas pagastā

Ivars Skrimis (1962.g.)

Viksnas pagastā

Adolfīne Kupriša (1918.g.)
Olga Rama (1922.g.)

Balvu pilsētā

Jejena Gerasimčuka (1928.g.)
Anastasija Logina (1929.g.)
Ženija Buša (1931.g.)
Nikolajs Pavlovs (1932.g.)
Antons Bukšs (1937.g.)
Jānis Keiselis (1937.g.)
Zinaida Mača (1937.g.)
Antons Kravalis (1939.g.)
Donats Bukovskis (1939.g.)
Leonija Zelča (1941.g.)
Elmārs Dārziņš (1943.g.)
Ēvalds Dičevs (1952.g.)
Vasilis Zaharenko (1952.g.)
Arkadijs Jevdokimovs (1963.g.)
Staņislavs Jermacāns (1963.g.)

Baltinavas novadā

Baltinavas pagastā

Genovefa Vihrova (1931.g.)
Jevgenijs Kašs (1949.g.)
Aivars Mežals (1964.g.)

Pieredze

"Egle" ciemojas Luksemburgā

Uz skatuves Luksemburgā. Medņevas folkloras kopa "Egle" koncertēja gan atsevišķi, gan kopā ar Luksemburgas folkloras kopu "Dzērvēs".

Medņevas pagasta folkloras kopa "Egle" no 31. marta līdz 4. aprīlim ciemojās Luksemburgā, kur draugu kopa - Luksemburgas folkloras kopa "Dzērvēs" - svinēja dzimšanas dienu. Pagājušajā gadā "Dzērvēs" ciemojās Medņevā un pateicībā par jauko uzņemšanu ciemos ielūdza "Egli". Par ceļojumu stāsta folkloras kopas "Egle" vadītāja INĀRA SOKIRKA.

Sarunas pāriet dziesmās

Braucienā - biļetes, dzīvošanu - mums apmaksāja folkloras kopas "Dzērvēs" dalībnieki. Preti Eiropas pavasarim izbraucām no sniegotās Medņevas, tāpēc autobusā uz Luksemburgu pāris stundas to vien darijām, kā jūsmojām: "Ai, zaļa zāle! Vai, pienenes, narcises! Paskatieties, te jau ķirši zied!" Patiešām, iebraucām zaļā un ziedošā pavasarī. Luksemburgā mūs sagaidīja Inta no kopas "Dzērvēs". Viņa gatavoja šo braucieni, regulāri sūtīja informāciju, veica apdrošināšanu, precizēja koncertprogrammas. Godbrange ciematā ciemojāmies pie Kristīnes un Kristiāna, kuri savu māju pārbūvējuši no vecas lauku mājas, saglabājot tajā gan senatnīguma pieskaņu, gan iekārtojot to ar moderniem elementiem. Atkalredzēšanās prieks ar "Dzērvēm", sarunas un dziesmas... tieši tāpēc jau braucām!

Plaukšķina ritmā un neritmā

Eiropas skolā, kur notika mūsu pirmais koncerts, mācās dažādu Luksemburgā strādājošo valstu iedzīvotāju bērni. Katrai valstij - sava apmācības programma. Vecāki drīkst izvēlēties, kādu programmu apgūs viņu bērni. Šeit strādā arī "Dzērvju" Kristīne, kura māca latviešu bērniem latviešu valodu un dara visu, lai viņiem būtu priekšstats arī par Latvijas vēsturi, ģeogrāfiju un kultūru. Klasē pie sienas iekārtota neliterāro vārdu krātuvīte, kurā dienas beigās atrod mājvietu tādi vārdi kā 'vot', 'baigi', 'dava'.

Labi, ka mūsu taututēpi ar "Dzērvju" gādību atceļojuši uz Luksemburgu savlaikus - ar diplomātisko *busiņu*. Uz koncertu sanāca aptuveni 270 skolēni un daži pedagogi. Kristīne visus iepazīstināja, un jau ar pirmo dziesmu bērni sāka

plaukšķināt ritmā un neritmā, kamēr lielā zāle skanēja visās iespējamajās atbalsīs. Pēc koncerta pie mums pienāca mūzikas skolotāja no Īrijas un teica, ka esam ļoti patikuši, īpaši dzīvā mūzikā.

Māca latviešu tradīcijas

Ar autobusu braucām uz Nitelas pilsētu, kas atrodas Mozeles ielejā (Vācijas teritorijā). Visa ieleja - vienos vīnogulāju laukos. Šeit top slavenie Mozeles vīni. Sasapņojāmies, ka jāatbrauc rudenī, kad būs ienākušās vīnogas. Izrādās, te pārsvarā audzē vīnam paredzētās šķirnes. "Egle" vadīja nodarbības latviešu skolīnā "Strops", kur sanāk dažādu vecumu bērni un vecāki no Latvijas, lai kopā mācītos latviešu tradīcijas, dziedātu, rotaļotos, nosvinētu kādu kopīgu dzimšanas dienu. Vienā grupiņā strādāja Biruta un Lilīta. Te "pelīte maļ rudzu graudus, tiek cepti kukulīši un divi draugi satikušies lielās". Otrajā grupiņā darbojās Inīta, Marijanna un Vija. Viņas rādīja, ko māc "mazais balodītis, kas grib arī uzzināt, ko dara bērni un viņu ģimene". Trešā grupa bija uzticēta Andželikai, Janīnai un Marinai, kuras aicināja bērnus "noadīt vilkam zeķes un parādīja, kā ciema ļaudis sēj un plauj rudzus". Vecākā grupa bija Ināras, Marutas, Jura, Oļega un Jāņa rīcībā. Viņi bērniem mācīja kara deju un dažas latgaļu blēņas un miklas. Starp citu, kas tas ir: "Tivis, garis, kuo tu te stāvi? Iksis, rasnīs, es tevi sorgoju!" Noslēgumā visi satikāmies vienā telpā, parādījām, ko kurš iemācījies, dziedājām "Šupoj mani, māmuliņa" un "Zīdi, zīdi, rudzu vuorpa".

Pat Luksemburgas goda konsuls Latvijā!

Otrais koncerts notika Gonderanzā, kur sanākuši gan latvieši, gan luksemburdzieši. Bija ieradies pat Luksemburgas goda konsuls Latvijā! Koncertu sāka mazās "Dzērvēs" ar dziesmiņām un koklēšanu. Uldis Priede pieteica "Egli". Zem platajiem tautu brūnciem jau neviens neredzēja, ka druscīņ tricēja kājas. Zāli pārskanēja pirmais tolku bols "Man patika mīžu druva". Atļāvās pateikt franciski 'labvakar'. Dens Dimiņš no folkloras kopas "Dzērvēs" mūsu dziesmas tulko franciski. Visus uzrunāja kopīgā dzies-

ma ar "Dzērvēm" - "Šuvu, šuvu, varažeju", tad sekoja viņu koncerta daļa. Pēc koncerta mūsu puīši iemācīja vietējiem deju "Es karā(i) aizīdams", par ko paldies Upītes folkloras kopai - mēs to iemācījāmies no viņiem! Muzicēja abas kopas - skanēja akordeons, vijole, kokles - tā, ka visiem bija slapjas muguras. Arī bungas un grabuļus sita visi, kas tika klāt.

Liela, muzikāla kopa

Vairs nav ne "Eglu", ne "Dzērvju". Esam viena liela muzikāla kopa. Ārpus laika. Dziedam. Dejojam. Etnogrāfija, Imants Kalniņš, beigās pārejam uz kora dziesmām. Nolemjam, ka visiem kopā jāieraksta četri diski ar visu iepriekš minēto, tad vēl ar krievu dziesmām un vēl citu tautu dziesmām. Tomēr laiks ir nepielūdzams. Mums jānododas uz lidostas autobusu. Šarleruā lidostā nododam bagāžu un saudzīgi auklējam "Dzērvju" Ingūnas šallē ietīto, tikko mums uzdāvināto Latgales kokli. Paldies Evijai Avotiņai par šo karalisko dāvanu! Mēs kārtējo reizi pārliecinājāmies: jo gudrāki cilvēki, jo viņi ir vienkāršāki un jaukāki. Pārsvarā visas "Dzērvēs" strādā Eiropas Savienībā par tulkotājiem. Katrs no viņiem pārvalda vairākas valodas. Nemaz nerunājot par tulkotāju Denu Dimiņu, kurš pārvalda 13 valodas, bet turpina apgūt vēl jaunas. Visi "Dzērvju" dalībnieki, kuri šeit strādā, nepārtraukti mācās, papildus apgūst vēl citas valodas. Ja kāds man saka, ka viņiem ir lielas algas un cits dzīves līmenis, es piekritu. Bet pajautāji viņiem, cik daudz jāamcās un jāstrādā, lai šo līmeni noturētu? Ja vēlies pakāpties pa karjeras kāpnēm, jānokārto pietiekami nopietni ierēdniecības eksāmeni. Un cik psiholoģiski viegli katru dienu ir tulkot likumus, finanšu un tiesvedības dokumentus, tiesas sēdes, kurās visas Eiropas valstis mazgā savu "netīro veļu"? Neviens no mums nav liegts iemācīties valodas un pamēģināt sevi pierādīt Luksemburgas darba tirgū. "Esam laimīgi, ka iepriecinām cits citu un arī devām iespēju citiem latviešu folkloras cienītājiem Luksemburgā satikt Medņevas "Egli", no kuras varam tik daudz ko mācīties. Domājam, ka mūsu draudzība turpināsies. Tieši kādus ceļus tā atradis, rādis nākotne," saka organizatore un "Dzērvju" dalībniece Inta Jansone.

Īsumā

Pārsteidz Jura Bozoviča origami izstāde

Foto - Z. Logina

Balvu novada Naudaskalnā, telpā līdzās bibliotēkai, atklāta Balvu pamatskolas 3. klases skolnieka Jura Bozoviča origami izstāde.

Origami ir japāņu papīra figūriņu veidošanas māksla, kuras pirmsākumi meklējami Ķīnā, kur radās pirmais papīrs. Klasisko origami veido no kvadrātveida papīra, taču tagad datorā var atrast arvien jaunas idejas. To par interesantu nodarbi atzinis arī Juris Bozovičs. Viņš kopā ar māsu Katrīnu locīja tūkstoš baltu papīra dzērvītes, kuras, kā vēsta sena ķīniešu tradīcija, piepildīs vēlēšanos. Juris apmeklēja Balvu Mākslas skolu un pie skolotājas Oļgas Rečes darbojies arī ar papīra locīšanu, veidojot zvaigznītes. Viņš par savu nodarbi saka, ka dažreiz ir grūtāk, bet citreiz darbs padodas raitāk. Mamma Irina atklāj, ka Jurim labāk patīk gatavot pārsteiguma dāvanas klasesbiedriem, draugiem, mammai, vecmāmiņai, jo tad darbā var ielikt sirds mīlestību un emocijas. Speciāli izstādei darbi nav gatavoti. "Vienreiz mums tapa ģimenes kopdarbs - locījām visi, bet Juris darbu salika kopā. Bija gandarijuma sajūta," saka Irina. Juris pienāk pie lielā, krāsainā kuba un skaita, no cik mazajiem elementiem tas sastāv. Sanāk vairāk nekā trīs simti, un tādi kubi ir vairāki. Kad, izstādi uzliekot, pārtrūka aukla un viens kubs izjuka, Juris to ātri vien pa locījumiem sastiprināja kopā. Visi darbi kopā turas bez līmes vai citiem stiprinājumiem. Origami darbi ir noderīgi arī sadzīvē, piemēram, salocītājs papīra kastītēs var uzglabāt tēju, laba un glīta papīra rāmišos iespējams ievietot fotogrāfiju. Juris loka arī aploknes, kuras dzīvē reāli noder. Izstāde būs skatāma visu maiju.

Interesējas par studiju iespējām Balvos

Foto - Z. Logina

6. aprīlī Balvu Tālākizglītības centrā bija kā bišu stropā - te ieradās jaunieši no Alūksnes, Balvu, Rugāju un citiem novadiem, lai vairāk uzzinātu par studiju iespējām. Uz tikšanos ieradās Daugavpils Universitātes pasniedzēji un studenti, kuri ne tikai sausi klāstīja un reklamēja savas fakultātes, bet rādīja, kas iegūts studiju laikā, kāda ir studentu dzīve ārpus studijām. Atnākušie varēja apmeklēt informatīvos galdus un uzzināt uzņemšanas noteikumus, noskaidrot, kā iespējams iegūt mūsdienīgu, kvalitatīvu un konkurētspējīgu izglītību. Vairākus jauniešus interesēja mūsdienās sāpīgākais jautājums: cik šobrīd maksā studijas, vai ir iespējams ņemt mācību kredītu, vai arī Balvu filiālē studējošie saņem valsts stipendijas? Uz jautājumiem atbildes sniedza Daugavpils Universitātes vadītāji, lektori. Jaunieši varēja aprunāties arī ar pašiem studentiem.

Lappusi sagatavoja Z. Logina

Jaunākie žurnālu numuri

Ilustrētās Zinātnes Bibliotēka

- ☞ Nākotnes māja - gudra un videi draudzīga.
- ☞ Koks, betons un citi materiāli.
- ☞ Siltumam, svaigam gaisam un energoefektivitātei. *Gan krāsniem, gan centrālāpkurei aizsākumi meklējami jau sirmā senatnē. Šodien apkures sistēmas turpina pilnveidoties, ņemot talkā siltumsūkņus un saules kolektoros.*
- ☞ Mājokļa komunikāciju centrs.

Viesistabā visuzskatāmāk izpaužas mājas saimnieka dzīvesveids, sociālais stāvoklis un kultūras tradīcijas. Šis telpas iekārtojums liecina par dažādām saskarsmes un informācijas apmaiņas iespējām.

☞ Pavarda pārvērtību likloči. Ēdiena pagatavošana saistīta ar vissenākajām tehnoloģijām cilvēces vēsturē. Pirmatnējais pavards pārvērties par virtuvi ar elektrisko vai gāzes plīti, ledusskapī, daudzveidīgu materiālu traukiem un sadzīves elektroierīcēm.

☞ Bez vannas un tualetes vairs neiztikt. *Pagātnē aizgājuši gan laiki, kad aristokrāti pusi dienas pavādīja izsmalcinātās pirtīs, gan nemazgāšanās gadsimti Rietumeiropā.*

☞ Mīkstumam, siltumam un siltām kājām. *Labs miegs bijis svarīgs vienmēr, tāpēc siltai, sausai un ērtai guļvietai liela uzmanība pievērsta visās civilizācijās.*

Mūsmājas

- ☞ Mums ir tas gods un prieks viesoties pie eksprezidentes Vairas Viķes-Freibergas. *Viņas dzīvokļa reprezentatīvos vaibstus iezīmē mākslas darbi, pamatīgas mēbeles, daudz paklāju un pilni grāmatplaukti.*
- ☞ Mēneša galvenie svētki - LIELDIENAS. *Kā jūsmājās krāso olas? Nu vismaz 80 procenti noteikti teiks, ka sīpolmizās vai kādos citos dabas materiālos.*

materiālos.

☞ Ciemos pie žurnālista Anša Bogustova. *Viņš šopavasars eksperimentē ar svaigēšanu, kas tagad ir modē. Kā viņam tas izdodas? "Galvenais ir blenderis!" viņš saka un piebilst: "Lai sablenderētu zupu, vajadzīga ne tikai iedvesma, bet arī spēks."*

☞ Daudz ideju rotu glabāšanai un veca spoguļa ietvara pārveidošanai.

☞ Rokdarbniecēm stāsts par riselē. *Ne jau par Francijas kardinālu, bet gan - izšuvumu tehniku.*

☞ "Var būt arī tā, ka tumša, pat melna glezna rada pozitīvu noskaņu," saka māksliniece Elita Patmalniece, taujāta par enerģijām, kas piemīt gleznām. *Raksts "Gleznas, kas uzrunā" ir par mākslas darbu ietekmi uz garastāvokli, somām, spriedumiem, izturēšanos.*

☞ Mācāmies lasīt - "Lasišana kā rotaļa". *Četrgadīga bērna mīļāko grāmatu tops, padomi, kā spēlēt burtniņu spēles, kas nemanot pāraug lasītprasme.*

☞ Guļamistaba. *Intīma vieta mājoklī. Šova "Vīrietis uz paklāja" vadītāja Elīna Doļģe nebaidās pavērt (nevis atvērt) savas guļamistabas durvis un atzities, ka "gulēt divatā ir interesantāk". Par guļamistabas tēmu "Kā miegu pielabināt" - padomi tiem, kuriem miegs kavējas un netiek skaitīt aitas.*

☞ Un kurp doties pavasarīgā pastaigā? *Rīgas vēders ir Centrāltirgus. Kad pēdējo reizi tur bijī?*

Mūsmājas pielikums "Zaļākai Dzīvei"

- ☞ Izvēlies vietējo, bioloģiski audzētu un sezonālu pārtiku. *Nepērc tik daudz produktu, ka paliek pāri.*
- ☞ Transports. *Ja ir iespējams, nebrauc ar mašīnu, bet ej kājām vai izmanto sabiedrisko transportu. Cel godā velosipēdu.*
- ☞ Lieto tikai energoefektīvas elektroierīces un siltini mājokli.
- ☞ Nešķaidies ar ķīmiskajiem tīrīšanas produktiem, bet pieliec vairāk enerģijas, tīrot mājokli ar dabai nekaitīgiem līdzekļiem.

☞ Lina tarbas ir stilīgas!

☞ Lietoto mantu tirdziņu un veikalu aktualizēšanos var izskaidrot ne tikai ar zemo pirktspēju.

☞ Populārāki kļūst zaļie zemnieku pārtikas tirdziņi, ekoloģisko preču veikali.

☞ Prātīgi iepērkoties, vēriba tiek pievērsta e-vielu sarakstiem gan pārtikā, gan kosmētikā. *Kā tos atšifrēt?*

☞ Lina tarbas ir stilīgas!

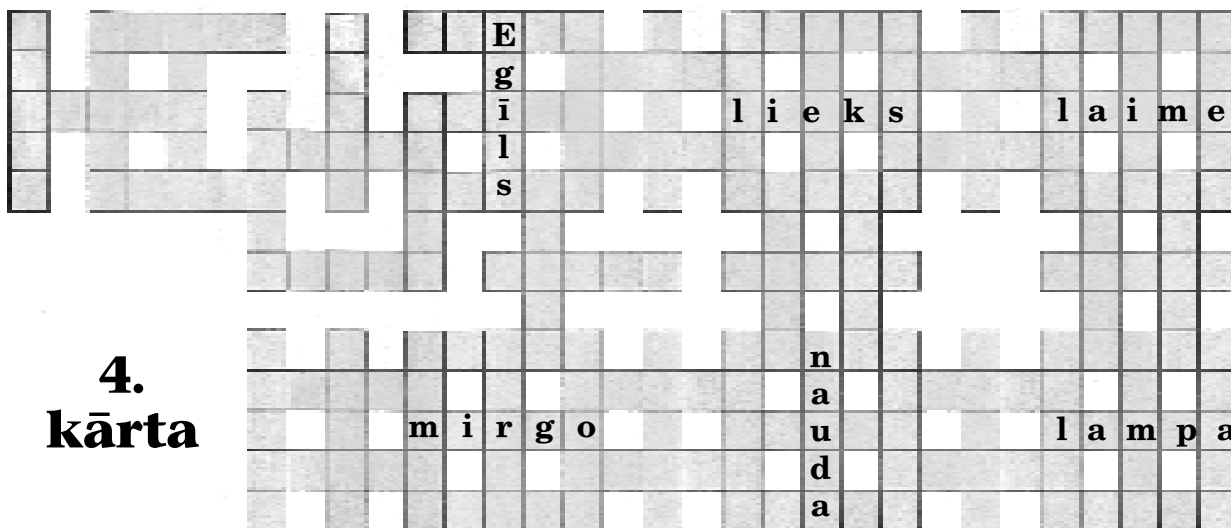
☞ Lietoto mantu tirdziņu un veikalu aktualizēšanos var izskaidrot ne tikai ar zemo pirktspēju.

☞ Populārāki kļūst zaļie zemnieku pārtikas tirdziņi, ekoloģisko preču veikali.

☞ Prātīgi iepērkoties, vēriba tiek pievērsta e-vielu sarakstiem gan pārtikā, gan kosmētikā. *Kā tos atšifrēt?*

Maģiskie vārdi

Uzdevums: visus maģiskos vārdus ierakstīt krustvārdu mīklai līdzīgā tabulā. Trīs uzvarētājus gaida pārsteiguma balva - žurnālu komplekts.

4. kārtā

Anita - asaka - asina - aurot - četri - dejas - diegs - jaunu - kaila - kamēr - karte - kasta - kauja - klupa - krāns - kurpe - kurss - kurus - laipa - lampa - lauva - lieli - malas - manas - masts - melst - mazāk - pirmā - riepu - rinda - sakta - samts - saule - sausi - savas - sekas - sekss - sēnes - sieva - silta - simts - sirma - skats - skaļa - skola - slava - sleja - smakt - snauž - steks - stils - stīva - talka - tanks - tauta - tēmēt - tieva - tievi - tilts - traka - tuvāk - varde - vārit - ziema

Jūsu atbildes tiek gaidītas "Vaduguns" redakcijā, Teātra ielā 8, līdz 25.aprīlim.

Maģisko vārdu mīklu atrisināja: S.Vēvere, M.Pretice, J.Bratuškins, A.Zaharāns, A.T.Eidaka, D.Kivkucāns, L.Kivkucāne, C.Zelča, A.Bērziņa, Z.Pulča, S.Sirmā, A.Nalivaiko, S.Lazdiņš, Z.Bērziņa (Balvi), A.Zelča (Viļaka), E.Pērkone (Rugāju novads), B.Lapsa (Cūkusalas), A.Mičule, A.Slišāns (Tilža), J.Voicišs (Sudarbe), B.Sopule (Viksnā), V.Kupčs (Lazdukalna pagasts).

3.kārtā veiksmē uzsmaidīja: J.VOICIŠAM (Sudarbe), AIJAI ZELČAI (Viļaka), MIRDZAI PRETICEI (Balvi). Pēc balvas griezties redakcijā (līdz ņemt personu apliecinošu dokumentu).

Foto konkurss

Katra mēneša labākās fotogrāfijas autors balvā saņems žurnālu komplektu. **Aprīļa tēma "Daba ir bezkaislīga".** Fotogrāfijas var iesūtīt pa pastu - Balvi, Teātra ielā 8, LV-4501, vai elektroniski - vaduguns@apollo.lv. Pie foto obligāti norādāms vārds, uzvārds (vēlams - tālrunis).

Pēdas sniegā. Iesūtīja Marija Poševa no Bērzpils.

Lieldienas gaidot. Iesūtīja Lūcija Boldāne.

Pūpoli. Iesūtīja Marika Beča no Žiguriem.

Pavasari gaidot. Iesūtīja Zane Jermacāne.

